

Dómsmálaráðuneytið
Skúlagötu 4, 101 Reykjavík

27. febrúar 2026

Drög að frumvarpi til laga um breytingu á lögum um útlendinga (sameiginleg vernd vegna fjöldaflótta og skipan Flóttamannanefndar)

Umsögn Barnaheilla – Save the Children á Íslandi við mál nr. S-48/2026 í samráðsgátt stjórnvalda

Barnaheill – Save the Children á Íslandi hvetja ráðuneytið til að endurskoða þann hluta frumvarpsins sem snýr að sameiginlegri vernd þannig að hægt sé tryggja fyrirsjáanleika fyrir þau sem njóta verndar vegna fjöldaflótta.

Ísland hefur sýnt Úkraínu mikilvæga samstöðu frá upphafi innrásar Rússlands, meðal annars með því að virkja í fyrsta sinn heimild til að veita sameiginlega vernd vegna fjöldaflótta. Á þeim forsendum hafa 6000 einstaklingar komist til Íslands í skjól. Á þriðja hundruð umsagna bárust á fyrri stigum málsins frá úkraínskum ríkisborgurum sem hafa dvalið hér lengi, fest rætur og eru orðin hluti af íslensku samfélagi. Þeirra ákall er skýrt: Að staðið sé við þær réttmætu væntingar sem þau hafa gert á grundvelli gildandi laga, sem stjórnvöld leggja nú til að kollvarpa.

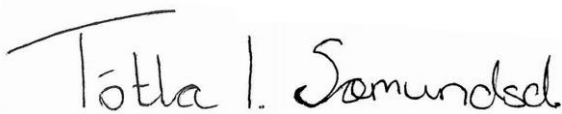
Verði frumvarpsdrögin óbreytt að lögum mun hópur fólks með sameiginlega vernd vegna fjöldaflótta frá Úkraínu missa heimild til að sækja um dvalarleyfi á grundvelli mannúðarsjónarmiða þegar ákvæði sameiginlegrar verndar falla úr gildi. Ekki fæst séð að vísan ráðuneytis í möguleikann á að sækja t.d. um dvalarleyfi vegna atvinnu mæti stöðu þeirra.

Barnaheill vilja sérstaklega beina sjónum að barnafjölskyldunum, en samkvæmt tölfræði Útlendingastofnunar eru 973 úkraísk börn meðal þeirra sem fengu vernd á grundvelli fjöldaflótta árin 2022-2025, sem skiptist svona eftir komuári:

Ár	2022	2023	2024	2025
Fjöldi barna	518	274	172	9

Af þessu má sjá að rúmur helmingur barna sem njóta verndar vegna fjöldaflótta frá Úkraínu nær fimm ára tímafresti 44. gr. á næsta ári, en þar er þá um að ræða börn sem hafa varið drjúgum hluta barnæsku sinnar á Íslandi, eða sem nemur hálfri grunnskólagöngu. Barnaheill telja ljóst að stærstur hluti þeirra hafi skotið rótum á Íslandi og því eðlilegt að endurskoða frumvarpið þannig að tryggt sé að þau sem það vilji eigi möguleika á að setjast að í lengri tíma.

Virðingarfyllst,

Tóttla I. Sæmundsdóttir
Framkvæmdastjóri Barnaheilla – Save the Children á Íslandi